

njegove slovenske spise kar gladko in neutegoma v nemško potolmačiti se prederznil, lahko bi se opeknel (niso namreč ti spisi tako lahko kakor francozki ali madžarski romani ponemčevati za dunajske feuilletoniste). Drugačna bi bila vendar ta, ako bi kdo po dobrem pretehtanji in bolj po večjem to, kar je brez dvoma in do dobrega dokazano (da marsiktera reč še terdnejih dokazov in tu in tam tudi poprav potrebuje, nam je gosp. pisatelj v neprecenljivih svojih spisih sam odkritoserčno povedal) po poglavitnem obsežku nemškim bravcom v pokušnjo dal. Zoper tak početek, menim, da bi gosp. Terstenjak žalega ne rekel. P. H.

Ozir po svetu.

Eno uro pri Kničaninu.

Eden naj glasovitiših mož sedanjega časa v Srbii je general Kničanin. Ne davnej ga je knez serbski, kakor je bravcem „Novic“ znano, izvolil za višjega poveljnika serbske armade. Dobroznani pisatelj dr. S. Kapper ga je na svojem potovanju po južnoslavenskih deželah v Beligradu obiskal in to obiskavo takole popisal:

Da si človek kar naj bolj more svojo obleko lepo naštima, kadar gré kakega visokega gospoda obiskat, je starodavna navada menda po celem svetu. Tudi v Srbii, sem si mislil, mora tako biti. Napravil sem se tedaj prav praznično in tudi rumenih rokovic iz olikanega usnja nisem pozabil, ter jih vlekel kar sem naj bolj mogel čez roke, ki so bile od velike vročine zlo zabuhle. Četer-tinko ure sem imel ž njimi opraviti, preden so se lepo vlegle po rokah. Poslednjič mi je strežaj mojše prašne škornjice otepel s svojim fesom (turško kapico) in od nog do glave sem bil pripraven stopiti pred imenitnega generala.

Ko stopim na dvor tiste hiše, kjer Kničanin stane, sem mislil, da kakor pri družih generalih bota naj manj dva stražnika s puškama stala na straži pred vratmi. Pa ni bilo tako. En mlad človek v navadni temnovišnjevi serbski obleki stopi pred me, pa me prijazno nagovori: „kaj želite, gospodine?“

„Ali morem z generalom govoriti?“ ga vprašam.

„Da!“ — mi odgovori — „ravno so vstali general“.

„Je li bi me, prijatelj, ne hotel gospodinu svojemu napovedati, da se mu želim pokloniti?“

„Tega pri nas ni treba. Idite le z mano“.

Berž grem ž njim. Hiša od znotra je prosta in brez lišpa, kakor od zunaj. Vse tiho je bilo, vse v lepem redu, vse čedno. Prijeten hlad mi je pihljal iz sôb, v katerih povsod sem vidil evropsko pohišje. Le naj premožniše hiše imajo tako pohišje, — ali večjega lišpa v stolih, mizah in drugi opravi ne nahajaš tukaj, kakor k večjem tacega, ki ga vidiš na Nemškem pri vsakem bolj premožnem mestnjanu. Celó poslopje knezovo nima preobliga lepoticja; srednje velika hiša je obdana z vertom; premožnost se sicer kaže povsod, nikjer pa krasota vladajočega gospoda.

Sluga, s katerim sem šel, me napoti v malo sobico, v katero se naravnost iz mostovža pride. Prijeten hlad me je tudi tu sprejel, ko sem ozke vrata odperl. Zagrinjala okinj so bile doli spušene, — na pol temno je bilo v izbici. Nasproti vratam je sedel na mindeluku (počivalu) š preprogami odetem krepák, širokoramat mož v prosti temnovišnjevi obleki, širok pas okoli života je imel, in za pasom dva sreberno-okovana samokresa (pistoli), na glavi visok rudeč fes z dolgim svilnim čopom; glavo je držal nagnjeno po strani, ena noga je bila čez drugo položena; na tleh so ležali čevlji; v desni roki je imel dolg čibuk (pipo), na tla opert. Po polnem, bistroumnem obrazu je bila tista mila prijaznost razlita, ktera se človeku na prvi pogled berž prikupi.

Bil je Kničanin. Kdor je le enkrat podobo njegovo vidil, izdelano od Jovnoviča, na prvi hip ga bo spoznal.

Poklonivši se mu izročim pismice, ki mi ga je eden njegovih naj boljših oficirjev saboj v priporočilo dal. Kničanin hitro pregleda rokopis, in mi velí, naj se vsedem na mindeluk blizo njega. Razun mindelukov krog in krog te sobice, ki je generalu naj ljubša, ni bilo nobenega družega pohišja v nji.

„Vi, gospodine, ste Ček, kakor se mi piše“ — povzame Kničanin besedo, položivši pismice na stran.

„Da, slavni general! blizo zlatnega Praga doma“.

„Dobro došli!“ mi réče ter se prijazno nasmeja.

„Vaši rojaki so mi jako dragi. Oni so pameten in pridnen narod, od katerih imamo še mnogo lepega pričakovati. Čekom je mar za vse, oni se vsega naučijo. Nevtrudljivo delajo z glavo, z mislimi in s peresom, zato zaslužijo, da se mi drugi Slovani po njih izgledih izobražujemo“.

Tako hvalo mojemu narodu izrečeno sem bil dolžan poverniti s hvalo nasproti. Začel sem tedaj, kar sem mogel, v serbskem jeziku častiti narod junáški Serbov, čigar visokovredni sin je general. Ker pa mi jezik ni tako gladko tekkel, kakor sem želel, je bistroumni mož vselej uganil, kar sem reči hotel, in mi prijazno pomagal z besedo naprej.

Tako sva se marsikaj pogovarjala. Koj pa, ko sem se vsedel, mi je prinesel generalov sluga pipo s tako dolgo lulo, da je mene skor odmerila. Imenuje se tobačna pipa po turški čibuk. „Gosta počestiti“ je sveta navada pri Srbih in Turkih, le da je to počesčenje pri Srbih veliko prijetniši in mičniši, ker tudi gospodinja postreže gosta, kakor pa pri Turkih, kjer bolj okorni možki strežejo. Če je Serb še tako reven, si prizadeva kar le more počestiti gosta; če nič družega nima, mu ponudi saj pipo duhána (tobaka), ali vina, mleka, kave, sadja, ali kar scer ima v omari. Premožni pa se že veliko bolj skazujejo in gostujejo gosta bolj ali manj bogato, kakor jim je bolj ali manj ljub, višjega ali nižjega stanú. Brez čibuka pa nikodar ni, in če gospodarja tudi še doma ni, da mora gost na-nj čakati, mu v bolj imenitnih hišah strežaj berž pritira čibuk. Čibuka se nobeden ne smé braniti, naj je tobakar ali ne (Srbine poznajo tega razločka; tam vsak tobak pije); treba pa ni, da bi ga gost moral piti; dost je, da le čibuk vzame in le enkrat iz njega potegne, potem pa ga na stran postavi ali v rokah derží. Sploh ne pijejo ne Turki ne Serbi tobaka tako, da bi puhali goste oblake krog sebe, kakor pri nas. Oni le polagoma pijó svoj prijetni pa močan duhán, toliko da jim čibuk ne vgasne. Tudi ga nikdar do konca ne izkadé; če je tretjina ali k večjem polovica duhana pogorelo, ga denejo na stran ali ubašejo z novim.

(Dalje sledí.)

Pogled v stare čase.

Zgodovina nam kaže, da v več letih, ki so se pisale s 54, so se primerjale imenitne prigodbe. Na priliko: V letu 354 sta bila sv. Avguštin in sv. Krisostom rojena; — v letu 1454 se je Evropa pervikrat seznanila s Turki in njih tadanjo strašno divjostjo; — leto 1554 spominja na vojske kralja Filipa z Nizozemljo, — Ferdinand Kortež je umerl; — v letu 1654 je bila velika sila na Francozkem, — v tem letu so Turki Benečane premagali na morju pri Dardanelah, — Rusi so si podvergli Kozake, — Oxel Oxenstjerna, véliki pravljár tridesetletne vojske, je umerl; — v letu 1754 je bil Talleyrand, diplomat vsih diplomatov, rojen; — leto 1754 spominja na sedemletno vojsko. Leto 1854 pa je začetek velike vojske, v kateri se bo razsodila osoda Turčije.